

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad, az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/4 évre 6 frt, 1/2 évre 8 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 8 frt 50 kr, 1 óra 1 fr, 50 Sr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyezre: 10 kr, minden következésként 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RESZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Kényszerű helyzet.

Arad, május 14.

Mióta az emberi találmányosság a földet oly ideg hálózattal huzta be, mely a napi eseményeket a világ minden részébe egyszerre megviszi, azóta úgy tetszik, mintha az egyén nervozitása a közéletre is átszármazott volna. Az állami élet lüktetéseinek óránkénti változásait a villamdelejes erő a napi sajtó transmissziójával az emberek szívébe viszi át, és válságosabb időkben a nyilvános életnek a remény- és kétség gyors váltakozásai folytán oly képtelen bizonytalanságot idézi elő, mely a kedélyeket állandó forrongásban tartja; és pedig nagy kárára azon országos érdekeknek, melyek az alkotmányos tényezők kellő higgadság és megfontolással való funkcionálásától függenek.

Ez az óránkénti ingadozása a közéletnek, a politikai élet biztonságának, manifesztálódik a mostani válság lefolyásában is. Oly tiszta és világos a helyzet alakulásának a képe, hogy egész nyugodtan lehetne a jövőbe tekinteni; de a 24 óránként változó és legtöbbször tendenciózus hírekből táplálkozó közvélemény rémképeket lát és a holnap képzelt veszedelmeivel bénítja a mai nap feladataira rendelt munka erőt.

Csak egy- legfeljebb két nap választ el a válság teljes kifejlődésétől, és mégis sötét sejtelmek, a legkeserűbb pesszimizmus fogja el a kedélyeket, pedig ha csak egy kissé higgadtabban mérlegeljük a

fenforgó körülményeket, legkevesebb ok sincsen a jövő fejleményei iránt nyugtalanodnunk.

A helyzet oly szigorú irányt szab az illetékes körök döntése elé, hogy attól eltérni, azt ignorálni egyszerűen lehetetlen. Az egyik oldalon állanak azon követelmények, a melyek a kormány és a szabadelvű párt politikájának további érvényesülését, s a mi ezzel egyjelentőségű, a magyar államélet folytonosságát feltételezik. E követelmények mindenike oly természetes, oly annyira magától értetődő, hogy azok megadása nem csak a politikai szesz, de egyszerűen az osztó igazság és méltányosság által is indikálva van. A magyar miniszterelnök bebizonyította, hogy az ő kétségbenemvonható igazának tudatában járt el; ha tehát ellenfele számára a magasabb érdekek tettek szükségessé az erkölcsi elégtétel formális megadását, ugyanezen érdekek iránt emitt is, sőt nagyobb mértékben sürgetik ugyanezt, sőt itt az igazságosság szempontja egyenesen mellőzhetetlenné teszi azt. A másik feltétele a válság megoldásának — a magyar kormány jegyzékének a külügyminiszterium által Rómába leendő továbbítása — alkotmányos jogunkban gyökeredzik, s meg nem tagadható anélkül, hogy az államéletünk alapjait képező kiegyezési törvények végleg kétségessé ne tétessenek.

Bármilyen nagy legyen is tehát Bécsben a klerikális ellenáramlat, az adott viszonyok között azon két feltételnek, melyhez a kormány és az alkotmányos

élet folytonossága kötve van, teljesülnie kell, ha pedig ez megtörtént, kormány- vagy pártválságról józanul szó nem lehet. És a helyzet ezen kényszerűségén mit sem változtat az, ha a kath. főpappal szövetségelt főrendi ellenzék újabban visszadobja a hátralevő egyházpolitikai törvényjavaslatokat; és ha a bécsi klerikális arisztokrácia férfi és nő tagjai még oly tüntető módon szavaznak is bizalmat egy oly külföldi követnek, ki a monarchia belbékéje, politikája, fejedelme öröklött jogai ellen nyíltan izgat; mert a magyar népet egy nemzetközi összeesküvő szövetkezet által nem fogják soha az ő alkotmányos jogaiból kiforgatni, legkevesebb akkor, midőn ezen igazaival együtt fejlődelmének jogai, az egész monarchia állami önállósága általában pedig a legmagasabb ideál, a lelkiismeret szabadságáért küzd.

BELFÖLD.

A király mondta. Egy előkelő állású egyéniségnek, aki a pólai tengerészeti ünnepségek alatt a király közvetlen környezetében tartózkodott, alkalma volt ő Felségének ezt a megjegyzését hallani: „Igen kellemetlen helyzetben vagyok; Kálnokyt most még nem nélkülözhetem.” Kitűnik eme szavakból, hogy legmagasabb helyen sem vélik Kálnoky grófot a külügyek vezetésének élén sokáig tarthatónak s hogy csak a momentan politikai szükségesség gátolja a fölmerült konfliktusnak az egyedül megnyugtató módon, Kálnoky grófnak eltávolításával való megoldását.

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

A légyott.

— Comtant Oszkártól. —

Du Mail Móriscs negyven éves volt akkortájt és Párisban lakott attól a naptól fogva, hogy egyik nagynéje gondosságából otthagya szülőhelyét, Lorient-t és a fővárosba ment, hogy a jogot tanulja s ügyvéd legyen. Lett is belőle ügyvéd és soha sem vesztette el egy pörét sem, mivel nem is volt soha pöre.

Huszonöt éves korában meghalt nagynéje s ő örökölte vagyonát; harmincz ezer livre évi jövedelemre tevén szert. Ez a vagyon lehetővé tette, hogy bizonyos rangot foglaljon el a high life világában.

Voltak kedvesei, kártyázott a körében, délben kelt, aztán felpróbált egy sor ruhát, látogatásokat tett s nem maradt egy perce sem, annyira elfoglalta a semmittevés. Egyezőval, típusa lett a párisi gavallérnak. Szeretetre méltó volt mindenki iránt, de főleg a nőkkel szemben, a kik azt mondták, lehetetlen neki ellenállani, s bizonyosan volt rá okuk, hogy így gondolkodtak.

Pár évvel ezelőtt, Olaszországba akarván menni, Nizzában állapodott meg. Az angol sétatérén egy elegáns, de kissé feltűnő öltözött nőt látott, a ki egyedül szivta a parton s tenger levegőjét és élvezte a téli nap sugarait. Csinos volt, termete finom és nyulánk, bizonyos merészség nyilatkozott benne, a mi azon-

ban nem ártott nőiségének, sőt ellenkezőleg, még bájosabbá tette. Egészen a Grand Hotelig ment e nő után, a hol az lakott. Maurice, a ki csak mulatságból utazott, azt gondolta, többet ér, ha Nizzában marad, mint ha átmegy az Alpokon és beköltözött a Grand Hotelbe. A mily közel csak lehetett, oly közel vett lakást a szép ismeretlen lahásához s a társas ebédnél úgy ült, hogy mindig rajta csügghetett ábrándos tekintetű szeme. A nagy teremben, a hol ebéd után összegyűlnek az utasok, hogy előljék az időt, attól való féltükben, hogy az őli meg őket, könnyű volt neki megismerkedni az elragadó szépséggel. Kicsoda? hová való? hová megy? mit csinál? férjes nő-e vagy nem? Maurice eltűnődött mindezekben a kérdésekben, a nélkül, hogy válaszolhatott volna rájuk, a nőt meg nem merete egyenesen megkérdezni, hanem csak ügyes öszlázásokkal igyekezett kifürkészni az ismeretlen körülményeket.

De a nő semmit sem felelt a öszlázásokra. Maurice felsült diplomatikus bölcsességével.

De mindegy. Akárki legyen ő, akár francia, akár idegen, gazdag vagy szegény, özvegy vagy elvált asszony, férjes nő vagy kisasszony, ő fiatal szép, én szeretem s kész vagyok minden áldozatra, hogy megtörjem közömbösségét és megosszam vele szerelmemet.

Es el kezdett sürgölődni körülötte: udvarolt neki dühösen.

Eleinte mulattatta ez a nő, de aztán rá-

unt s haragudott miatta. Végre kérte, hogy hagyjon föl hasztalan ostromlásával mely sérti őt. De ő, a ki annyiszor hallotta így beszélni a nőket, a kik épen nem így gondolkodtak, csak a látszatot akarták elkerülni, hogy kapituláció nélkül megne hódoljanak, még hevesebben udvarolt ezután. Kijelentette egész komolyan, hogy meghal, ha nem ad neki légyottot mentől hamarabb. Tovább lehetetlen várakoznia.

Egy pillanatra egyedül meradván a nővel, annyira erőt vett rajta szenvedélye, hogy nem bírt magával.

— Eleteimet adnám önért, asszonyom.
— Igazán uram?
— Kétkedhetik benne asszonyom?
— Kétkedem, uram.
— De hisz es bizalmatlanság.
— Legyen az. Bizalmatlanság.
— Bizalmatlanság! De minő bájjal, minő tréfás hangon mondja ezt!

— Pedig elég komoly voltam, azt hiszem.
— Nem lehetne komolyabb, mint én; és ha a világ végére kellene is követnem...
— De hiszen a földnek nincs vége, uram, mert gömbölyű.

— Ön kegyetlen, asszonyom. Nos hogy más szavakkal éljek, követem mindent, a hová akarja, rabszolgája vagyok és várom parancsait. A szerelem, mely emészt, annyira megszelidített...

Erre az utolsó szóra a nő oly bolondos kacagásra fakadt, melynek okát nem bírta kitalálni Maurice. Megalázottnak érzé egy kis-

Kossuth Ferencz terve. Kossuth Ferencz és pártja között összeütközés történt, melynek legelső következménye az lesz, hogy Kossuth Ferencz kilép a pártból, hogy ő maga új pártot alakítson és új lapot is. Erre ugyan most még nem látja az időt elérkezettnek, de — ugymond — azt hiszi, hogy nemsokára bekövetkezik. Bejelentette ezt abban a beszédben, amelyet most mondott Nagyszalonán, ahová tudvalevőleg csak úgy mehetett be, hogy Lukács Gyula a kerület képviselője Budapesten maradt. Beszédjének elején különben erősen hangoztatta szerénységét, később nagy szerényen IV. Henrik francia királyhoz hasonlította magát.

A kereskedelmi miniszter, mint értesülünk, törvényjavaslatot fog a képviselőház legközelebbi ülésének egyiken benyújtani kereskedelmi viszonyainknak Spanyolországgal való ideiglenes rendezése tárgyában. A törvényjavaslat még az országgyűlésnek nyári szünetéje előtt parlamenti elintézés alá kerül.

A helyzet.

— május 14.

A király elhatározása csak két-három nap múlva várható, egyebekben pedig semmi világos jel nem mutat arra, hogy a válság Bánffy vasárnapi utazása után akuttá vált volna. Az a tény, hogy a parlament folytatja tárgyalásait, hogy a delegációk hivatalosan egybehívtak, inkább a kedvező jelek közé sorozható. Mindazonáltal a bizonytalanság, mely a döntés tárgyában uralkodik, komolylyá teszi a helyzetet.

A „Neue Freie Presse“ tegnapi esti lapja jelenti:

A magyar politikai helyzetet itteni beavatott körökben nagyon komolynak tartják. A reklamáció a nuncius magyarországi útja tárgyában, a melyet Bánffy Dezső báró a képviselőházban bejelentett és a melynek elküldését vasárnap mult egy hete, hogy megállapították, még nem ment el és elküldése elé most újabb akadályok gördültek.

A „Vaterland“ esti lapja jelenti:

Mi Rampolla kardinálisnak Kálnoky gróf által Bánffyhoz intézett bizalmas jegyzéke közzététele ügyében Revertera grófnál tett lépésére vonatkozó Agence Stefani-féle dementire azonnal megjegyeztük, hogy a mi jelentésünk azon forrásból származik, hogy bennünket a Stefánia-ügynökség csáfolata félre nem vezethet. Daczára a nevezett liberális távirati ügynökség erősítgetésé-

sé magát, de ez még jobban izgatta a játéokban.

— Ön tehát nevelésnek tart asszonyom?

A nő felelni akart, de nem birt; szavait értelmetlen hangokká morzsolta nevetése. Maurice csak azt a két szót hallotta, a melyre oly viharos nevetésre fakadt a nő: „emészt, megszeliidit.“

Midőn végre megértetheté magát a nő, így szólt:

— Boocsánat, uram, de nem uralkodhatom magamon. Ön azt mondta, hogy a szerelem emészt. Hogy ne haljon meg ilyen borzasztó halállal, kész lenne követni mindenüvé, s megígérné, hogy mindenütt ugyanazt a hő szenvedélyt tapasztalnék irántam?

— Ön mondta, asszonyom.

— Egy szóval szerelmi találkat kér?

— Térdemen esdeklem azt, drága angyal!

— De hát hol?

— A hol akarja. Ah, a szívem szinte megszakad a felindulástól. Hadd birjam önt és haljak meg azután.

— Az igaz, hogy ha előbb meghalna, nem váгна be a számítása. De ne vesztegesük az időt, melyet hasznosabban értékesíthetünk.

— Ittas vagyok a boldogságtól.

— Térjen észre és hallgasson rám. Adok találkat önnek, de holnap délben, pont délben.

— Délben?

— Igen. Szeretem nappal végezni dolgomat.

nek, hogy csáfolata feltétlenül megbízható forrásból származik, ujölag bátorokodunk kétélyünket annak hitelessége fölött kifejezni.

Hogy az ultramontán lapok menyire nem állják oly valótlanosságokat is terjeszteni, a melyeket mint ilyeneket mindenkinek rögtön fel kell ismernie, mutatja a többi közt a „Magyarország“-ban közétett egy tegnapielőtti bécsi távirat — is, a mely Agliardi nunciusnak azt az állítást adja a szájába, hogy Kálnoky gróf külügyminiszterrel csak néhány nap előtt ismét beszélt.

Hiteles értesülés alapján határozottan állítják, hogy ez a hír valótlan. Kálnoky gróf a nuncius a május ötödiki udvari estély óta nem látta.

Lichtenstein herceg, az antisemiták vezére s Dipauli a klerikálisok vezére, tegnap meglátogatták Agliardi nunciuszt.

A válság legutóbbi stádiumát a Times bécsi levelezője következőleg jellemzi: Ugyanazok a hatóerők áskálódnak a monarkianak mindakét felében, és ha engedni fogják, hogy akadálytalanul haladjon előre, az eredmény kikerülhetlenül azonos lesz mindakét helyen. Ezek az erők a reakció meg a klerikalizmus, mert van itt egy hatalmas reakcionárius elem, a mely különbözik az ultramontanizmustól. Ezek közösségbe álltak össze a magyar szabadelvűség ellen.

A reakció pártfeleinek nagy tévedése az volt, hogy a klerikálisokkal szövetségbe, lehetők hitték a mai magyarországi rezsim megbuktatását, még pedig oly módon, hogy az a monarchia másik felében hasonló zavart ne idézzen elő. Most már kezdik belátni rövidlátásuknak a következményeit, mert az utóbbi napokban Ausztriában is nagyon sziláltak lettek a viszonyok.

Ami a magyarországi állapotokat illeti, az a körülmény, hogy az aggodalom Budapesten nem csillapodik, nem annyira a gróf Kálnokyhoz intézett legfelsőbb kéziratnak tulajdonítandó, mint annak a meggyőződésnek, hogy a liberális kormányt, mint azelőtt, most is szakadatlanul aknázzák alá az ellenségei Ausztriában. Maga a kormány kellő értéke szerint magyarázza ugyan a király levelét, amely méltán aggodalmat keltett, de most már teljesen meg van róla győződve, hogy semmi haszon sem lehet abban, ha elhalasztják a Budapest és Bécs közt régóta fennálló differenciáik gyökeres elintézését.

Némely részről egy újabb magyarországi válság lehetőségére utalnak; de az szerfölött való-

színűtlennnek látszik. Dr. Wekerlőnek ugyanaz a jelentős többsége volt az országgyűlésen, mint báró Bánffynak, és az uralkodó bizalmának megvonása következtében mégis kénytelen volt lemondani. A báró Bánffy parlamenti helyzete alig lehet kedvezőbb és a szabadelvűek az országban őt úgy tekintik, mint higgadt elméjű, egyenes lelkű és erélyes politikust, aki teljesen megérdemli a párt bizalmát. Ha tehát a mostani kormányelnök ugyanolyan körülmények közt volna kénytelen lemondani, mint Wekerle, ez megfelelő lehet ugyan az alkotmány betűjének, de kétségtelenül kijátszása a parlamenti kormányzat valamennyi oszlojának; és ennél fogva remélhető, hogy kerülni fogják ezt a végzetes eseményt.

A Pester Lloyd a következő elkészetten érkezett bécsi sürgönyt közli:

Ismételten hangsúlyozandó, hogy ama teljes diszkrétciónál fogva, amelylyel a beavatott körök Bánffy báró kihallgatása felől, valamint a magyarországi politikai helyzetről és a kabinet pozíciójáról a király előtt tett jelentése tekintetében viseltetnek, minden egyes tudósítás e jelentés tartalmáról, valamint a kihallgatás lefolyásáról a mesék körébe tartozónak itélendő.

Ami pedig különösen a magyar kabinet ugynevezett „propozíció“ illeti, az ezekre nézve kalandozó hírekkel szemben azontényre lehet hivatkozni, hogy Bánffy báró ez alkalommal nem tett semmiféle formális propozíciót, másrészt azonban valószínű, hogy a kabinet a kihallgatás után bizonyos indítványokban fog megállapodni, amelyeknek elfogadása lehetővé teszi a status quo antehelyreállítását.

A dolgok ilyen stádiumánál fogva maga magától is elesik annak szüksége, hogy a kabinet följánlja demisszióját és ennél fogva a parlamenti tárgyalásoknak sem kell fönnakadást szenvedniök. Minden esetre már a legközelebbi napokban be fog állani a kedélyeknek, illetékes helyről is hön óhajtott megnyugvással, aminek azonban a mostani viszonyok közt egyedüli előfeltétele a miniszterválság elkerülése; a miniszterválság azonban csakis úgy kerülhető el, ha a kabinetnek a végzetes Agliardi-kérdésben elfoglalt álláspontja teljesen érvényre jutha a Bánffy-kabinet a sűrűn emlegetett

Maurice furosán tapasztalta, hogy ennek a nőnek egészen más a beszédmódja, meg a viselete, mint a többi asszonyé. De eredetisége megkettőztette hevességét. Boldognak és büszkének érezte magát, hogy ilyen hódításra tehetett szert.

— Tehát holnap, — szól az ismeretlen, — a régi kapunál, a Garibaldi szülőházával szomszédos házban; kopogtasson halkán háromszor, én magam nyitom ki az ajtót.

— Köszönöm — mondá Maurice őszinte megindulással — mert ha nem is volt igazán szerelmes az ismeretlen hölgybe, mégis igen élénk benyomást tett lelkére és érzékeire. Hirtelen megragadta az ifjú nő kezét s el akarta árasztani csókjával, de ez visszapattant és tiltakozott:

— Hohó, nagyon korán lenne. Majd ha a találka helyén leszünk, akkor szeressen úgy, a hogy tud.

— Tehát délben . . .

— Délben uram.

Maurice igen izgatottan aludt az éjjel. Különös volt előtte, hogy ez a csodálatos, noha bizarr asszony olyan szokatlan módon és kifejezésekkel fogadja el szerelmét; no de a fő az, hogy engedett s megadta a légyottot.

Másnap délben Maurice kopogtatott a megjelölt ház ajtaján. Viszafojtott lélekzettel várta, félve, hogy nem csalták-e meg. De nem. A harmadik kopogtatásra kinyitotta a szép hölgy az ajtót.

Most már kétségtelen a győzelem, mondá magában Maurice. A farkas behatolt a juhakolba; maga a szelid bárány nyitotta meg az aj-

tót. Oh gyönyörök gyönyöre! minő boldog óra vár reá.

De a báránynak, midőn így bevezette a farkast, nem látszott semmi titokzatosság vagy félelem az arczán.

— Nagyon jól jött, mondá kacozér pillantással, éppen most van az etetés órája . . .

— Mit beszél ön, drága angyal? kérdé Maurice, azt híven, hogy félreértette a hölgyet.

— Semmit. Készen van?

— Hogyan készen?

— Nos hát készen. Vajjon készen van?

Maurice nagyon bizarrnak találta az ismételt kérdést. Nem is mert rá szóval felelni, csak a zavarodottság mosolyával és feje biccentésével.

— Nagyon jól van. Kövessen ebbe a helyiségbe, melynek ki fogom nyitni az ajtaját.

— Abba a helyiségbe, a hol megérem a boldogságot, hogy birni fogom önt.

— Ha akarja; a mint megegyeztünk.

Pár lépésnyire valami vasrács sőrejét halotta Maurice.

A boudoir ajtaja nyílt meg.

— Tessék, lépjen be uram; követem.

Maurice belépett a szentélybe, midőn hirtelen iszonyu ordítás reszkettette meg. Huss torok bődült feléje tropikus dörgedelemmel s gavallérunk éppen szembe került egy dühös oroszánál, mely verben forgó szemekkel nézett rá s karmait nyujtogatta feléje a vasrács mögül. Megrémithette volna magát Herkulest. Ugyanekkor a tigrisek és párduczok kara is belerengett az ordításba, valamennyi dühösen szökdeltek ketreözében.

kom müniké által szenvedett affrontért megfelelő elégtételt kap.

A válságnak a szabadelvű párt érdekében is türelmetlenül várt megoldása oskakis e két irányban történhetik. De semmi esetre sem kell az ügy elposványosodásától tartani, mert hiszen oskakis ennek a kiegyenlítésével várható a delegacionális tárgyalásokra okvetlenül szükséges békés hangulatnak a visszatérése.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A főrendiház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, május 14.

Kezdeté délelőtt 10 órakor.

Elnök: Vaj Béla br.

Jegyzők: Gynlai Pál, Rudnyánszky József br., Bánffy György gr., Gáll József, Cziráky Antal gr.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső br. miniszterelnök, Lukács László, Percezel Dezső, Wlassics Gyula, Fejérváry Géza br., Festetics Andor gr., és Josipovich Imre miniszterek.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Az ülést megnyitották és megejtették a választást a delegáció tagjaira. A választás eredményét később hirdetik ki.

Zichy Nándor gr. kifogásolja, hogy most számítsák össze a szavazatokat, mert az illetők majd nem gyakorolhatják szavazati jogukat.

Elnök feleslegesnek tartja az aggodalmat. Ha szavazás lesz, gondoskodni fog róla, hogy az illető szavazat számláló bizottság tagjai gyakorolhassák jogaikat. (Helyeslés.)

A vallás szabad gyakorlata.

Mindenekelőtt fölolvasták a javaslatra vonatkozó bizottsági jelentést.

Vaszary Kolos hercegprímás jelszi álláspontját, amely változatlanul a régi, az hogy a javaslatot nem fogadja el. Konstatálja, hogy régi álláspontjának kifejtésekor hangsúlyozta, hogy a magyar belügyekre való befolyásra nincs joga semmi külhatalomnak. De a katolikus hívők ügyeibe, lelki ügyeibe a római szentszékeknek van befolyása. Ez az álláspontja ma is. Hivatkozik egy képviselőházi nyilatkozatra, amely szerint a pápai nuncziusnak lelkieken kívül lehetetlen befolyást gyakorolnia

A gavallér habozás nélkül ugrott vissza és csapta be az ajtót; akkorát ugrott, mind egy bengáli tigris.

— Nos? — szól a nő, — hát olyan félnék az ön szerelme, hogy az első akadálytól is visszatáncorodik? Hisz ön megígérte, hogy ókárhová eljön velem és akárhol szeretni fog s most egy pár szegény vadállat, melyek elég szelidek, ha bánni tudunk velük, egy pillanat alatt ki tudja forgatni szívért? No de nem haragszom miatta; feloldom esküje alól. Elég azt tudnom, hogy egyedül maradok a légyotlon, melyet ön annyira kívánt s melyen pontosan megjelentem.

E szavakkal belépett az egyik ketrecbe, s hol odateküdtek a fenevadak lábaihoz.

Maurice némán bámult rá.

— Lám, mondá a nő mosolyogva, megsimogatván az oroszlánt, ön okos és igaza van. Ha a szerelem emészt, akkor még sokáig élhet, de ha ugyanazt Betzym tenné — mert ez a neve ennek a szép állatnak — akkor nem tartana sokáig. Szeszélyes állat ez, kivált ha éhes. A mint mondtam, éppen most van az etetés órája. Nevem Hartlington Anna, állatszélidítő vagyok, mint a férjem, a ki szintén amerikai, mint én. Ma estére várom. Ha megengedi bemutatom önnek. Remélem, láthatni fogjuk önt nizzai előadásánkon s oda fogja hozni barátait.

Maurice motyogott pár szót s eltűnt.

Még az este elhagyta a Grand Hotel s elutazott minden feltűnés nélkül a legelső gyorsvonattal. Sohasem látták többé Nizzában.

Magyarországon. Kijelenti, hogy ez a nyilatkozat homlok egyenest ellenkezik a kath. egyház felfogásával és eddigi gyakorlatával. A pápa adhat utasítást a püspököknek, sőt magának a primásnak. Ha tehát meg van a pápának ez a joga, hogy ne gyakorolhatná befolyását a pápai nunczius által, amely egyesesen a római szentszék képviselője van hivatalva. Ami most már azt az állítást illeti, hogy a pápai nunczius átlépte hatáskörét, kijelenti, hogy ez nem áll és sem addig, amíg szóló vendége volt, sem később a nunczius hatáskörét nem lépte át, ha csak az által nem, hogy hithűségre és hazaszeretetre buzdított. (Zajos helyeslés jobbfelől.) A javaslatot külföldben nem fogadja el. (Helyeslés jobbfelől.)

Keglevich István gróf szólásra jelentkezik.

Eszterházy Móróc Miklós gróf szintén, mire Keglevich gróf átadja neki a szót. Kijelenti, hogy nem helyesli a bizottság azon határozatát, amely szerint itt ezuttal már csak a javaslat III. fejezetéről van szó, a második fejezet az elsővel egyetemben el lévén már intézve. (Helyeslés jobbfelől.) Ha ezuttal mégsem opponálnak ezen indítvány ellen, ebből nem következik, hogy ennek a bizottsági indítványnak praecedens jellegű tulajdonitának. Beéri annak kijelentésével, hogy a javaslatot általában sem helyeslik. Egyben azt az indítványt terjeszti elő, mondja ki a főrendiház, hogy a III. fejezetet nem fogadja el és hogy e kérdésben névszerűen szavazással dönt. (Helyeslés jobbfelől.)

Beóthy Zsigmond ugyanazzal kezdi, mint a hercegprímás, kijelentvén, hogy az ő álláspontja is a régi: a javaslatot megszavazza. Rá ugyanazok a körülmények vannak befolyással az álláspontja fenntartásában, mint annak előtte és éppen ezért bővebben nem szól, csak ismételtén kijelenti, hogy a javaslatot megszavazza. (Élénk helyeslés balfelől.)

Elnök Eszterházy M. Móróc gróf indítványáról szólván, kijelenti, hogy lehetetlen azt szavazás alá bocsájtani. Ellenben az egyes szakaszoknál ez indítvány értelmében majd lehet szavazni. (Helyeslés balfelől.)

Zichy Nándor gr. az indítványhoz ragaszkodik, mert itt a III. fejezetről van szó.

Keglevich István gr.: A bizottság jelentéséről!

Zichy Nándor gróf ragaszkodik ahhoz, hogy Eszterházy indítványát az elnök bocsássa szavazás alá. (Helyeslés jobbfelől.)

Zay Miklós gr. amellett kardoskodik, hogy a protestáns egyházakra szintén nincs jó befolyással az egyházpolitika. A protestáns egyházak szegények és ez a politika kiveszi szájukból a kenyeret. Ennek folytán a javaslatot most sem szavazza meg. (Helyeslés jobbfelől.)

Wlassics Gyula kultuszminiszter a hercegprímással szemben mindjárt eleve kijelenti, hogy ő idegen elemeket a vitába nem hajlandó bevinni, az lévén a meggyőződése, hogy itt ridegen a képviselőház üzenetéről van szó és nem a nunczius szerepléséről. (Élénk helyeslés balfelől.) Általánosságokkal nem óhajt foglalkozni, tekintettel arra, hogy hiszen általánosságok kimondására volt alkalom az előtt, a megelőző vitákban. (Helyeslés.) Ami Eszterházy gr. indítványát illeti, ez jelentékeny forma hibában szenved, mert az egész III. fejezetet akarja szavazás alá bocsájtani, ami képtelenség, mert a főrendek már határoztak a fejezet egynehány szakaszára nézve is s így olyami fölött szavazna a főrendiház ez uttal, ami fölött már döntött. Ez a parlamenti szokásokkal homlokegyenest ellenkező eljárás volna és éppen ezért kéri az indítvány visszavonását, annál inkább, mert a szavazást az indítvány értelmében a döntés alá kerülő szakaszoknál időről-időre érvényesíthetik. (Élénk helyeslés balfelől.) Ismételtén kéri tehát az indítvány visszavonását. (Helyeslés.) Ami magát a javaslatot magát illeti, a kormány soha sem zárkózott el az elvek integritását figyelemmel tartó indítványok elől, s kijelenti azt a tudvalévő dolgot, hogy a vallás szabadságát időre lehet legfölebb csak elbuktatni, de örökre nem. Minden bukása egy dicőült esés, amelyből duzzadó erővel kel ismét életre, hogy előbb utóbb mégis csak érvényesüljön. (Zajos helyeslés balfelől.) Ismételtén ajánlja a bizottság javaslatának elfogadását. (Zajos helyeslés balfelől.)

Keglevich István gr. sajnálja, hogy a primás szóba hozta a nunczius szereplését, annál inkább, mert a kormány ma nincs abban a

helyzetben, hogy ilyesmire feleljen. Ha majd eljön annak az ideje, akkor majd úgy sem lehet kitérni e kérdés elől s akkor majd ő is elmondja arról a kérdéstről a maga véleményét. (Helyeslés.) Eszterházy indítványát nem helyesli, mert itt csak a bizottság javaslatáról van szó s ha már a múltkor abba a hibába estünk, hogy szavastunk a javaslat fölött, holott csak a bizottság javaslatára nézve kellett volna dönteni, most kiméljük meg magunkat ettől a hibától. A szakaszokként való tárgyalás mellett foglal állást. (Helyeslés balfelől.)

Eszterházy Miklós Móróc gr. abban az esetben visszavonja indítványát, ha a főrendek a bizottság jelentését még csak általánosságban sem fogadja el. (Helyeslés és derűtség jobbfelől.)

Elnök konstatálja, hogy a bizottsági jelentést természetesen szavazás alá lehet bocsájtani. (Helyeslés.)

Zichy Nándor gróf szavazás által óhajtja a kérdést tisztázni.

Elnök ismételtén utal arra, hogy a házszabályok értelmében itt másról nem lehet szó, mint a bizottsági jelentésről.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök nem ellenzi a kérdés tisztázását, de akként, hogy általában elfogadja-e a főrendiház a bizottsági jelentést? Ha nem, akkor a bizottság utasítandó volna új vélemény benyújtására. (Helyeslés.)

Zichy Nándor gróf szerint általánosságban és részleteiben tárgyalnak minden javaslatot. Tessék ennél is ekként eljárni. (Helyeslés jobbfelől.)

Elnök ismételtén kijelenti, hogy itt csak a bizottsági javaslat felett kell és lehet határozni.

Wlassics Gyula miniszter újabban is kéri, hogy megszavazott szakaszok fölött újabban is ne szavazzanak, mert ez illusorissá tenné a parlamenti gyakorlatot. (Helyeslés jobbfelől.)

Gajzágó Salamon a házszabályok értelmében kéri azok fölött dönteni csak, amelyek fölött még nem határozott a főrendiház.

Dessewffy Aurél gróf oszlatkozik Gajzágó javaslatához.

Keglevich István gróf ebből azt következteti, hogy mégis csak az elnöknek van igaza: a bizottság véleménye fölött kell szavazni. (Helyeslés balfelől.)

Zichy Nándor gróf szavazás által óhajtja eldönteni azt, hogy mi fölött szavazzon a főrendiház?

Elnök a szavazást úgy teszi fel, hogy elfogadja-e a főrendiház a bizottság véleményét a részletes tárgyalás alapjául?

Budapest, május 14. (Saját tudósítónk távirata.) A főrendiházi ülés további folyamáról tudósítónk a következőket sürgönyzi:

Ezek után megejtették a szavazást a bizottság jelentésére.

Zichy Nándor gróf a távollevők névsorát is óhajtja felolvastatni.

Elnök: Most már késő, de a következő szavazásnál már elrendelem ezt is.

A szavazás eredménye ez: 117 általánosan elfogadta, 116 pedig elvetette a bizottság javaslatát s így egy többséggel a kormánypárt győzött.

A részletes tárgyalásnál a két első szakasznál élénk vita fejlődött ki. A Zichyek a szakaszok kihagyását sürgötték s az erre megejtett szavazásnál már a Zichyek voltak többségben.

A huszonkettedik szakaszt négy, s a 23-ik szakaszt, melyek a felekezeti nélküliségről szóltak, két szótöbbséggel elvetették.

A vitát holnap folytatják.

KÜLFÖLD.

A német dohányadó elvetése. A birodalmi gyűlés a dohányjavaslat második olvasását a 4. szakasszal kezdték meg, s mely a dohánygyártási adó elvét tartalmazza. Bacher kijelenti, hogy a centrum elveti az egész javaslatot. Posadowsky államtitkár kije-

lenti, hogy a javaslat a jogos igényeket kielégíti. Bassermann kijelenti, hogy a nemzeti szabadelvűeknek csak egy része pártolja a dohánygyártási adót. Kardorff a javaslat mellett szól. Posadqvazki államtitkár kijelenti, hogy a dohánygyártás megterhelése tárgyában tett másirányú javaslatok nem célszerűek. Richter azt mondja, hogy ha a kormányok az eddigi pénzügyi politikát folytatják, úgy a tiltakozás ép oly viharos lesz, mint a felforgató javaslatnál. Ezután a 4. szakaszt a konzervatívok és néhány nemzeti szabadelvű szavazatai ellenében, erre pedig az egész javaslatot szakasszonként, vita nélkül elvetették.

A japán-kínai béke. A japán kormány Anglia, Olaszország és az északamerikai Egyesült-Államok kormányainak köszönetét fejezte ki abbéli fáradozásukért, hogy hathatós közbenjárásuk folytán sikerült megegyezést létrehozni egyrésztől Japán, más részről Oroszország, Németország és Franciaország között.

A békeszerződést tegnap hirdették ki, ugyancsak egy e hó 10-éről keltezett császári kérésre, mely szerint Oroszország, Németország és Franciaország barátságos tanácsára és a béke állandó fenntartása céljából Japán császára meghagyta kormányának, hogy Kínával külön szerződés köttessék, mely által Liao-Tung félsziget visszaadása szabályoztatik.

A szocialisták Belgiumban. Thuy'n szocialista képviselőjelölt a tegnap megejtett választásnál 7000 szótöbbséggel győzött. A választás eredménye kormánykörökben nagy ijedelmet idézett elő. Most már azzal az eshetőséggel is számolnak, hogy a legközelebbi képviselőválasztásoknál a szocialisták fognak többségre jutni.

IDŐJÁRÁS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 763.7 milliméter, délután 2 órakor 761.6 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor $^{\circ}C + 15.0$, délután 2 órakor $^{\circ}C + 25.3$. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor D. 5. délután 2 órakor N. 3. Felhőzet: reggel derült, délután többnyire derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Pulykaméreg.

— Ugron urról. —

Hiába, Ugron Gábor még is csak elmés férfi! Két hétig ugyan mélysegesen hallgatott és úgy tett, mintha az egész Agliardi-esetről épen csak annyit tudna, mint Csipkerózska kisasszony, a ki tudvalevőleg száz esztendeig aludt. De a hosszú hallgatás idejében megtalálta azt a formát, melylyel legelőször lehetne a kormányt zavarcha hozni. Es a képviselőház tegnapi ülésén, sürgős interpellációja keretében megkérdezte:

1. Miben lépte át a nuncius hatáskörét?

2. Mért nem mond le a kormány?

Közönséges halandó ezekben a kérdésekben nem találta meg az elmésséget és legföllebb a fejét csóválta, hogy mi okon kérdeznek tőle ilyen ócaságokat, holott ma már mindenki tudja, hogy a nuncius a lelkieken túl, előszeretettel foglalkozott olyan dolgokkal is, a melyek Magyarországnak legbensőbb ügyei, másrészt pedig a kormány is nyilván azért nem mondott le, mert még nem látta szükségét. De Ugron Gábor nem ilyen hétköznapi feleleteket vár a maga kérdéseire és az érdeklődőknek elmondta a Ház folyóirán, hogy az ő kérdéseire nem olyan egyszerűek a feleletek, a mint az első pillanatra látszik.

Azok nagyon fogas és különösen elmés kérdések. Hasonlatosak a Jókai Mór fogas kérdéséhez, hogy miképpen is vághatta le a félkezeű veterán a másik kezét is, mikor Napoleon úgy kívánta? Hiszen csak félkeze volt és a meglevő keze nem vághatta le önmagát.

Ugron is ilyen elmésen kérdez. Es ha azt kérdi, hogy miben lépte át a nuncius hatáskörét, hát erre az a felelet, hogy nem is léphette át hatáskörét, mert nincs is hatásköre. Es másrészt ha azt kérdi, hogy mért nem mond le a kormány, hát erre is van saját

külön felelete. A kormány azért nem mond le, mert Magyarországnak nincsen is kormánya.

Ilyen elmés férfi Ugron Gábor. Es nyilván nem is volt illendő, hogy a szabadelvűpárt nem akarta megérteni ezt az elmésséget, sőt kegyetlenül kinevette. Mentül jobban élezte ki Ugron a maga kérdéseit, a többség annál jobban nevetett. Mikor pedig Ugron azt találta mondani, hogy az ő arczán a szégyonpirja ég, a szabadelvűpárt annyira ment az udvariátságban, hogy ezt sem hitte el, hanem kijelentette, hogy az a pir nem a szégyené, hanem a méregé, a tehetetlen pulykaméregé.

Csak természetes, hogy ilyen ingerlések mindig vadabb haragra sarkantyúzzák Ugron Gábort és utóljára rekedt is volt, vörös is volt, mulatságos is volt. Es — ne haragudjék az ártatlan megjegyzésért — nagyon hasonlított ahhoz a nagy darab madárhoz, amelyik rekedten, vörösön és mulatságosan szokott haragudni.

IDŐJÓSLAS.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Május 15. —

Változó felhőzet. — Helyenként csapadék. — Hőszűnyedés.

A köszöntések módja.

— Ahány ház, annyi szokás. —

A hány ház annyi szokás, mondja a magyar közmondás és ezt igazolja az a sokféle köszöntési mód is, melyet az egyes népek egymás közt használnak kölcsönös üdvözlés alkalmával.

A régi görögök a találkozásnál és búcsuzásnál egyformán szóval üdvözölték egymást: „Chaire!” (Orvendj!), a rómaiak pedig a találkozásnál „Vale!” (Jó egészséget!) felkiáltással. A zsidóknál a jó ismerősök egymás kezét, fejét és vállát csókolják meg.

A kalaplevétel csak a 16—17. században jött divatba.

Németországban a nőknek mindenki kezét csókol. Olaszországban ez csak a legközelebbi ismerősöknek van megengedve, az orosz hölgyek pedig a férfiak kezcsókját, olyanokkal szemben, a kikkel rokonszenvezniök nem illetlen, a homlokra adott csókkal viszonzozzák.

Németországban a köszönés legközönségesebb formája a protestánsoknál: „Jó reggelt!” „Adjon Isten!” a katolikusoknál a nálunk is használatos „Dicsértessék az ur Jézus Krisztus!” melyre „Mindörökké amen!”-nel felelnek.

Ujabbán általános lett az „Isten önnel!” és „Ajánlom magamat!” Németországban különösen annyiféle a köszöntés, a hányféle foglalkozást úznak az emberek.

Az orosz leborul ara lábához, átöleli térdét és megcsókolja, ilyenforma a lengyel paraszt üdvözlése is, máskülönb a lengyel mélyen meghajol, vagy vállon csókol, míg a cseh a ruha szegélyét csókolgatja.

Ilyen alázatosak többé-kevésbé a többi szláv fajok üdvözlései is, kiket szolgátságban a kelet népei tullicsítálnak. A török mellére kulcsolja kezét és fejét mélyen előre hajtja; az arabs azt mondja „Salem aleikum!” és hogy elhidd neki hogy őssintén beszél, szívére teszi kezét. A bengál és hindu azt mondja: „Legalásatosabb rab-szolgája!” és mindenféle hókuszpókuszt csinál, a ceyloni leborul felebbvalói előtt és minduntalan nevét és osimét mondja.

Kínában, ha két lovas találkozik, az alsóbb rangu leszáll és úgy várja be, míg a másik elhalad. Japánban lehuzza szandáljait és karjait térdig leboosájtva kiáltja: „Ne bánta!” Abesszinia lakói térdre borulnak és a földet csókolják.

Maudinkában a nőket úgy üdvözlik, hogy kezöket kétszer megszagolják. Az egyiptomi ki-nyújtja kezét, mellére csapja és fejét meghajtja.

HIREK.

Május 15. Szerda. Róm. kath. naptár: Zsófia. — Protestáns naptár: Zsófia. — Görög-keleti naptár (május 3.): Timót M. — A nap két 4 óra 25 perceskor, nyugszik 7 óra 28 perceskor.

Szabadságharosi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölcsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola. Földszin.

Június 2. A hadász-egylet júniálisa a Csálai erdőben.

Nyáron az egész fűrdő évad alatt előfizetőink kívánságára a lapot bárhová utánuk küldjük, még akkor is, ha többször változtatnak tartózkodási helyet, ha azt a kiadó hivatalilag idejekorán közlik.

A felekezetenélküliség elfogadva. Az Aradi Közlöny tegnap délután rendkívüli kiadásban adta hírül azt a fontos eseményt, mi a főrendiház tegnapi ülésén történt, hogy ugyanis a főrendek a felekezetenélküliségről szóló törvényjavaslatot általában egy szótöbbséggel elfogadták. Rendkívüli kiadásunk a liberálisan gondolkozó aradi közönségre igen jó benyomást keltett s minden körben csak ezt a nevezetes eseményt tárgyalták.

Tavaszi szemle a várban. Pénteken, azaz folyó hó 17-én tartja meg báró Spiegel-feld József vezérőrnagy a 33. gyalogezred felett a sarkasos tavaszi szemlét. Az ezred e napon teljes hadifelszereléssel vonul ki, ép úgy, mint háboru idején. A kérelmeket s panaszokat is ekkor veszi át a vezérőrnagy a katonáktól, kik azokat direkt uton terjeszthetik eléje. Mint halljuk, egynehányan Boz-niába a keredzkednek az ottállomásozó ezredekhez s egynehányan a zsandárokhoz áttelöket kérelemzik, mire vonatkozólag különben már előre történt felhívás a bakákhoz.

A feketegyarmati jegyzőválasztás. A f. hó 16-án d. e. 9 órára kitűzött feketegyarmati jegyzőválasztás iránt — írja levelezőnk — napról-napra fokozódottabb érdeklődés mutatkozik mindenütt. A választást Péczeley Elek főszolgabíró fogja személyesen vezetni, kinek igazságszeretete elég biztosítékot képez arra nézve, hogy a választás csendesen és a legnagyobb részrehajlatlanság mellett fog lefolyni és hogy az ingerült kedélyek lecsillapulni fognak, mert remélhetőleg oly jegyzőt fog kapni a sokat zaklatott község, ki óhajuknak és várakozásainak meg akar s meg tud felelni. Az állomásért 17-en pályáznak, ezek közt van négy pályázó Kis-Jenőről, névleg: Misis György és Csiba Mór szolgabíró-sági irnokok, Kulik Dezső takarékpénztári könyvelő és Nagy Lajos járásbíró-sági iktató. Mind a négy derék munkás és ambiciózus ember, de a legtöbb kilátással mégis csak Kulik Dezső, ki rendkívüli és pontos munkássága miatt a takarékpénztár igazgatóságának bizalmát teljes mértékben bírja s megválasztatása csakugyan nehezen pótolható veszteség lenne a takarékpénztárra. Megválasztatása mellett szól azon körülmény is, hogy Fekete-Gyarmat község egész magistrátusa megjelen tegnap nála, öt ragaszkodásukról bizonyítván. Megválasztatását bizonyosnak mondják.

Aradiak a nagyváraditornaversenyén. A nagyváraditornaverseny bizottsága szerdán délelőtt tartott értekezletén 2 aranyérmes, 22 ezüst érmes, 28 bronz érmes és 68 oklevelet hozott javaslatba versenyzőikéért. Ezenkívül mint első díjat fogják valakinek adni a tornakör ezüst koszoruját. Rátka József elrendezte már a kivonulás sorrendjét is, a mint előre jelezve volt, az intézetek létszámának lefelé menő számarányához képest. E szerint első lesz a temesvári főgymnázium 60 diákkal, 2-ik Nagy-Enyed 40. — 3-ik a nagyváraditornaverseny 40. — 4-ik az aradi reáliskola 35. — 5-ik a fehértemplomi gymnázium 32. — 6-ik a kolozsvári kath. főgymnázium 30. — 7-ik a brassói 25. — 8-ik a dé-

vai tanítóképezde 35. — 9-ik az aradi főgymnázium 24. — 10-ik Versecz 22 és 11-ik a nagyvárad kath. főgymnázium 160 diákkal.

— **A fagyos szentek.** Pongrácz, Szervác és Bonifác vasárnap, hétfőn és kedden végezték veszedelmes látogatásukat az erdők, kertek és mezők zsenge növényeinél. A gazda emberek féltelme azonban még tovább tart, egészen május 25-éig, mert akkor a negyedik fagyos szentnek, a most nevezetéknek is veszedelmesebb Orbánnak van a nevenapja. Hogy miért épp május havának vannak ily hideg éjjeljei, melyek az áprilisi időjárásnál is veszedelmesebbek, ennek oka azokban az eseményekben keresendő, melyek épp most folynak le az Atlanti óceán északi részében, főleg pedig az északkeleti szélök azok, melyek jeges leheletükkel már messziről érintenek bennünket. Grönland és Labrador partjai hosszában most vándorolnak azok a jégtömegek, a melyeket a tavaszi nap és az áprilisi viharok választottak el a szárazföldtől. Szakadatlan láncban usznak dél felé a hóval borított jéghegyek, melyek vakító fényben ragyognak, a hol a napsugár éri őket és melyek körül télelmes módon csapkodnak a felkorbácsolt hullámok. Nincs hajó, mely e jégdarabok közt áthatolni merne és végromlás fenyegeti azt, mely véletlenül közéjük kerül. Új Fundland szigetéig usznak le a jégóriások, a hol a mexikói öbölből kiindult melegebb áramlattal találkoznak, a miből aztán rettenetes haros fejlődik ki. A melegebb víz sűrű ködöt fakaszt a jégből és ez a köd terjeszt aztán fagyasztó hideget, mely annál veszedelmesebb, minél nedvesebb. Ez a hideg éjjeli köd rendszerint a fagyos szentek nevenapjain jut el hozzánk, de azért nem mindig pontosan. Néha teljesen elmaradnak, máskor elkésnek, a hideg időjárás azonban gyakran az egész május hóra kiterjed. Megjegyezzük még, hogy a fagyos szentek nevenapja nem mindenütt esik ugyanazon naptári napokra. Németország északi részében egy nappal előbb jönnek, Franciaországban május hó 7, 8 és 9. napjain. Oroszországban egy egész héttel késnek, de mindenütt olyankor jelentkeznek, amikor az épp kibújt és sarjadó növényzetre a legveszedelmesebbek.

— **Pénzügyigazgatóság Makón.** Említettük már, hogy a makói pénzügyigazgatóság augusztus 1-én kezdi meg működését. — Lukács László pénzügyminiszter, tegnap rendeletet intézett a szegedi kir. pénzügyigazgatóságához, melyben Szegedről Makóra a következő tisztviselőket helyezte át: Sebestyén Ernő pénzügyi titkár, pénzügyigazgató helyettesi minőségben; Tattay Imre és Körösy Lajos pénzügyigazgatósági s. titkárokat ugyanily minőségben; nemkülönb Gyarmati Antal állami végrehajtót és Horváth Lajos hivatalosolgát hasonló minőségben. Az áthelyezett tisztviselők kinevezése azért volt sürgős, hogy ottani lakásukat augusztus 1-re felmondhassák. Allásukat jun. 30-án tartoznak Makón elfoglalni. — A többi tisztviselő kinevezése, illetve áthelyezése legközelebb várható.

— **Kis-jenő halad.** Kisjenőnek két társas köre: a kaszinó és az iparos kör építeni fognak. A kaszinó, mely 3000 forint tőkével rendelkezik, amortisatióra még vagy tíz ezer forintot fog felvenni, hogy a kaszinót minden lehető kényelemmel felszerelje, illetőleg felépítse. A tegnap tartott közgyűlés a választmányának ebbeli tervét szavazattöbbséggel elfogadta és a módosítók kivételével az igazgatóságot bizta meg. Az iparoskör, mely eddig szűk bérelt helyiségben volt elhelyezve, megvette ezt a helyiséget 1500 frtért, melyet 6-7 ezer frt, amortisatióra főlveendő költséggel szándozik az igényeknek megfelelőleg felépíteni.

— **Jó barátok.** Valenta Antal, az aradi rendőrség állandó alakja tegnap mint panaszos szerepelt. Szigetváry Mihály barátja ugyanis, akivel lakását is megosztotta, két ezüst óráját s többféle élelmi szerét elemelte. Mikor pedig ő ezt kitgásolta, ráadásul egy csomó házi berendezését, végül ő

magát is jól össze- illetve elverte egy székkal. Az órák megvannak; az ügyet átteszik a bírósághoz.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az aradi állami főreáliskola majálisának rendező bizottsága ez uton is hálás köszönetet szavaz Neuman tesvérek aradi gőzmalom tulajdonosoknak azon nemcseselekedetért, hogy a majális céljaira egy zsák lisztet voltak szivesek adományozni. A rendező bizottság.

— **x— Lapunk mai számában** megjelent Heckscher József hamburgi bankár sorsolási hirdetésére ez uton is felhívjuk olvasóink figyelmét. E bankház jó hírnevet szerzett magának mindenütt pontossága, s szigorú becsületessége által, miért is ajánljuk a nagyközönségnek.

GYÁSZROVAT.

† **Lángó Arpad** halálát jelenti az alábbi gyászlap. Alólirottak fájdalmas szívvel jelentjük minden rokon, ösmerős és jóbarátaink nevében is, hogy **Lángó Arpad** folyó év és hó 14-én életének 33 évében a Mindenható rendelkezéséhez képest jobblétre szendederült. A megboldogult drága halott földi maradványai folyó évi május hó 15-én, délután 3 órakor fognak Part u. 9. számú házból a helybeli közsírkertben örök nyugalomra tétetni, mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, ösmerősei és jóbarátai szomornan meghívottak. Nyugodjék békeben! Legyen álma csendes! Arad, 1896 május 14. A mélyen gyászoló **Lángó és Fekete család.**

† **Hangyássy István** elhunytáról vettük a következő gyászlapot: Alólirottak mély fájdalommal tudatják minden rokon, ösmerős és jóbarátaink nevében is a felejtethetlen férj, illetve édes atya, após, nagypapa, rokon és barát **Hangyássy István** n. a. f. évi május hó 14-én, reggeli 7 és fél órakor, életének 75-ik és boldog házasságának 46-ik évében, rövid szenvedés után történt gyors elhunytát. A megboldogult földi maradványai f. é. május hó 15-én, d. u. 5 órakor fognak György-utoza 86-ik számú házból az ev. ref. egyház szertartásai szerint örök nyugalomra tétetni. Nyugodjék csendesen! Aradon, 1896. május hó 14. Öv. Hangyássy Istvánné, szül. Kiss Erzsébet, bánatos neje. Komjáthy Zsigmondné, szül. Hangyássy Erzsébet, Valentin Lajosné, szül. Hangyássy Rozália, Janovits Mihályné, szül. Hangyássy Katalin Hangyássy Mariska, gyermekei. Komjáthy Zsigmond, Valentin Lajos, Janovits Mihály, vejei. Komjáthy Erzsébet, István, Juicsa, Sándor, Ilka és Rozália, Valentin Margit, Vilma, Irén, Gizella, Janovits Julcsa és Etelka unokái.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) **A „Kölcsey dalkör“** működő és választmányi tagjai felkértek, ma este 8 órakor az énekpróbán valamint a választmányi ülésen teljes számban megjelenni sziveskedjenek. A mai választmányi ülésen egy fontos indítvány lesz tárgyalandó, miért ezuton is felhívja az elnökség a t. választmányi tagok figyelmét a fontos ülésre.

(*) **Az ipartestület előljárósága** hétfőn d. u. 5 órakor tartott rendes havi gyűlésén az elnökség előterjesztette a m. hó 18-án Bpsten **Nikolics Péter** elnök és **Kiss Ferenc** titkár részvétele mellett tartott központi ipartestületi ülésen letárgyalt dolgokat és pedig: a tan. és munkavisszony rendezése; az ipartestületek portómentessége; az iparos tanoncok tandíjának ügye; az iparosság országos szervezése; a munkaközvetítés országossá tétele stb. mind oly fontos tényezőket melyeknek kedvező elintézése hivatva lesz iparosságunk ügyét kedvezőbb mederbe terelni. A m. ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése, valamint az április havi számadások előterjesztése után az iparos segédek szállójának ugy a közvetítés, mint gondozás, élelmezés és hálás tekintetében teljesen a testület védszárnyai alá történt helyeztetése örvendetesen tudomásul vétetett, — annál is inkább, mert már az első félhavi bevételből következtetve, a szálló egyik tekintélyes jövedelmi forrását fogja képezni a testületnek. Az özvegyi segélyalap tárgyában az előljáróság magáévé tette a kiküldött bizottság azon javaslatát, mely szerint ujjlag körlevél útján fog az ipartestület minden tagja felhívni az alapha való belépésre, még pedig ama feltétel mellett, hogy egy nagyobb alap létesítése szempontjából minden visszalépő vagy ujjonnan belépő tag 2 frtot legyen

köteles lefizetni. Az építkezési szakosztálynak a kontárság és egyéb visszaélések érdekében tett intézkedéseit az előljáróság helyesítőleg vette tudomásul, agyszintén az indítványoknál **Mihálik József** II. alelnök s **Pakszian Sándor** előljárósági tagoknak a czipész szakosztály nevében tett ama felvilágosító jelentését, mely szerint az „**Iparygyek**“-ben kifejtett közleményekkel szemben nevezettek kijelentik, hogy az Aradon f. évi június hó 29-ikén és következő napjain megtartandó czipész congressus semminemű szociális tendenciákat nem tűzött maga elé, s így eddig nem szolgáltatott, de a jövőben sem fog okot szolgáltatni arra nézve, hogy a testület ezen mozgalomtól támogatását megvonja. Több kevésbé fontos ügy elintézése után a tömeges felszabadítás vétetett foganatba, melynek során 57 tanuló lett segédde avatva kikhez **Nikolics Péter** elnök megleghangu és hazafias buzdító beszédet intézett.

(*) **Az I. aradi hadász-betegsegélyző-egylet** tagjai a folyó évi május hó 26-án délután 2 órakor **Huzó István** külön helyiségében (Templom-utoza) tartandó rendes évi közgyűlésre tisztelettel meghívottak és kéretnek pontosan és számosan megjelenni. Arad, 1896. május hó 10-én **Kalmár Nándor** titkár. **Berán Antal**, elnök. Tárgy: 1. Tagok felvétele. 2. A zárszámadás felolvasása. 3. A júniális rendező bizottság jelentése és a rendezőség kiegészítése. 4. Indítványok.

MULATSÁGOK.

(=) **Tánczvizgalm a városligetben.** A nyári esti táncmulatságok sorát — mely különben nem kecsget valazai fényesen — a szombati fogja megnyitni. Negyven aradi fiatal ember állott össze egy rendező bizottsággá, hogy ismerős hölgyeknek egy kellemes tánczestét szerezzenek. A rendezőség a meghívókat már szét is küldte a következő szövegezéssel: **Meghívó.** Az aradi ifjuság negyvenes bizottsága a Aradon, 1896. évi május hó 18-án, a városliget nagytermében zártkörű tánczvizgalmat rendez. — Személy-jegy 1 frt. Család-jegy 2 frt. — Jegyek előre válthatók a meghívó előmutatása mellett **Brunner Géza** és társa urak tüzletében. Kezdeté esti fél 9 órakor.

SZINHAZ, IRODALOM, MŰVESZET.

* **Új Idők.** **Herczeg Ferenc** lapjának 21. száma a következő érdekes tartalommal jelent meg: Szt. Péter esernyője, elbeszélés **Kicskát Kálmántól.** A felbemaradt kapitány, novella **Omegától.** Vilma könyvéből, **Gárdonyi Géza** verse. Szerelmi törvényszék, **Bródy Sándortól,** a ki egyuttal mint szemtanu a velenőzi festmény-kiállítás megnyitására is referál. **Olga**, regény, **Werner Gyulától.** **Bagye** Juon, vadasztörténet, írta **Kemeshegy Jenő.** A dohányszászól. Irodalom. Az utolsó meglepetés, visszaemlékezés **Rudolf trónörökösre.** Mindenféle. A képek közti kiemeljük **Karlovszky Bertalan** két női arczképét és **Kézdi Kovács László** kedves kis genrefjét. Mutatványszámokat kívánatra bárkinek ingyen küld az **Új Idők** kiadóhivatala **Budapest, Andrassy-ut 10 szám.**

TÁVIRATOK.

A helyzet.

Budapest, május 14. (Saj. tud. táv.) A „Budapesti Tudósító“ Bécsből azon nagyfontosságú hirt veszi, hogy ott beavatott politikai körökben meg vannak győződve arról, hogy a pápa és **Agliardi** egyaránt nem tartják a szentszék érdekében állónak **Agliardinak** állandó Bécsben maradását, mert a személy csere ugy a pápát, mint **Kálnoky** bizonyos felszelytől kimélné meg. Ezzel, habár azonnali visszahívásról szó sem lehet, még is a Rómába teendő lépés acut jellege elenyészett.

Budapest, május 14. (Saj. tud. táv.) **Agliardi** visszahívásáról elterjedt hír általános szenzációt keltett. A főrendiházi szavazás, melytől egyebet ugy sem

vártak, teljesen eltörpül mellette. A kormányának erélye, tekintélye a legfényesebben érvényesül, s ha a hír valóban bizonyul, a klerikálisok rendkívüli lesújtó lecczkében részesülnének általa.

Mondják, hogy Agliardi visszahívása a király műve, akinek szava feltétlen tekintélyű Rómában. A Kálnoky lemondását elnem fogadó kéziratáért így adott elégtéteit a király a magyar kormányának.

Bánffy ezért nem juthatott a kétszeri kihallgatás daczára sem ahhoz, hogy lemondását beadja.

Budapest, május 14. (Saj. tud. táv.) Agliardi visszahívásának hírére a Lloyd röpitette világgá. Ezt állítólag nagyon időelőtt tette, amivel az egész ügyet megrothathatja.

Illetékes körökben bosszankodást keltett az eseményeket megelőzőt ezen kikürtölés; megtörténhetik, hogy a szentszék, megbosszankodva a még nem egészen befejezett tény diadalmas kikürtölésén, most már azért sem hívja vissza Agliardit.

Annyi bizonyos, hogy Bécsben követték el az indiskreczió hibáját, tehát ott is kell azt valamiképp reperálni.

A reformjavaslatok sorsa.

Budapest, május 14. (Saj. tud. táv.) A főrendiházi ellenzék diadalát a részletes tárgyalásnál az okozta, hogy Kun Géza, Román Miron és Hervay Mihály, kik a javaslatot általában megszavazták, részleteiben a javaslatnak ellene voltak. Egyébként a bukás előrelátható volt; a klerikálisok megszaporodtak, mert löverseny lévén, az utolsó szálig megjelentek. A javaslat többi része, valamint a recepzió is szintén biztos bukásnak néz kekelébe.

Bécs alpolgármestere.

Bécs, május 14. (Saj. tud. táv.) Lueger, a hirhedt, sok meghurczoltatást és legyalázást kiállott antiszemita képviselőnek Bécs város alpolgármesterévé lett megválasztásától, — mint hirlik — a megerősítést a király valószínűleg megtagadja.

KÖZGAZDASÁG.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Saját tudósítónktól. —

Uj-Arad, május 14.

Az ország néhány részén csapadékok jelentettek, miért is az irányzat kissé megváltozott, s úgy malmaink, mint kereskedőink ma tartózkodók voltak, s csak a vízi molnárok, kik heti szükségletüket fedezték, jól tartott áron vásároltak.

Behozatott mintegy 1500—2000 mmázsa buza s 3—400 mmázsa tengeri.

Elkelt:

Buza I. ső minőségű 6 frt 80 krtól 7 forintig.

Buza közép minőségű 6 frt 60 krtól 6 frt 80 krig.

Tengeri 6 forint 40 krtól 6 forint 50 krig.

Zab névleges jegyzés 6 frt.

Arpa névleges jegyzés 5 frt 90 kr.

Rozsa névleges jegyzés 6 frt 30 kr.

— Az aradi kereskedelmi és iparkamara irodájában a hivatalos órák alatt betekinthező: A magy. kir. államvasutak igazgatósága által kibocsátott Magyarországból Dél- és Észak-Németországba, Belgiumba, Németalföldre, Svájcba és Franciaországba rendelt tojás, szárnyas állatok, gyümölcs, és egyéb gyors romlásnak alávetett áruknak gyorsított továbbítására f. évi május 1-től érvényes menetrendje. (2752. szám.)

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog özég jelentése. —

Budapest, május 14.

Gabonaüzlet: Buzát ma mérsékeltén kínáltak, a vételkedv szintén mérsékelt volt, s az irányzat megszilárdult. Elkelt 15000 mm. 2 és fél 5 krral magasabb áron.

	mmázsa	kg	frt
Tiszavidéki	450	82.	7.77 ¹ / ₂
"	400	81.	7.75
"	100	81.	7.72 ¹ / ₂
"	200	80.	7.65
"	100	80.	7.62 ¹ / ₂
"	100	79. ⁵	7.60
Pestvidéki	100	81.	7.70
"	200	81.	7.70
"	100	81. ⁴	7.62 ¹ / ₂
"	100	80. ³	7.62 ¹ / ₂
"	100	80. ⁴	7.62 ¹ / ₂
"	500	80.	7.65
"	100	80.	7.62 ¹ / ₂
"	100	79.	7.60
"	200	79.	7.60
"	100	78.	7.45
Bánáti	900	79. ⁵	7.55
"	3250	78. ⁵	7.52 ¹ / ₂
Kalocsai	2500	79. ⁴	7.57 ¹ / ₂
Somogyi	600	79.	7.50
Raktáronon	2700	81.	7.72 ¹ / ₂
"	500	78.	7.70
Zab	100	7.	—
"	100	6.95	—
"	100	6.90	—
"	200	6.85	—
"	200	6.70	—

Határidőüzlet: Amerikából igen szilárd árfolyamokat jelentettek, s nálunk is tetemes szilárdsággal indult az üzlet buzában, s tekintettel az élénk üzletmenetre, 10 krral szilárdabban zárult. Tengeri szintén igen szilárdan indult, s erős vásárlási kedv mellett tetemes szilárdsággal zárult is. Zab és rozs élénkebb kereslet mellett szintén szilárdabban.

Zárul 12 órakor:

Őszi buza	7.49—7.81
Buza májusra	7.51—7.58
Tengeri májusra	6.78—6.79
Tengeri augusztusra	6.89—6.91
Őszi rozs	6.70—6.72
Őszi zab	6.90—6.92
Repose	11.55—11.60

Külföld: New-York: buzára 1⁵/₈—1¹/₂, tengerire ³/₈—⁵/₈ szilárdabban. Chicago: buzára 1—1¹/₂, tengerire ¹/₂—⁵/₈ szilárdabban. Páris London és Liverpoolos endes.

Értéktőzsde: Változatlan árfolyamokon indult az üzlet s igen csekély üzlet mellett egy nemzetközi mint helyi papírok változatlanul zárultak.

Zárul 12 órakor:

Oszták hitelrészvény	399.80
Magyar hitelrészvény	458.75
Oszták államvasut	427.—
Rima-Murányi	278.75
Lombard	104.—

— Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1895. évi május hó 13-án. Hízott sertés árak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 kg-ron felüli súlyban) 40.—41. krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm súlyban) 40.—41. krig. Fialat nehéz (pkint 320 kg-ron felüli súlyban) 42.—43. krig. Fialat közép (pkint 251—320 krig súlyban) 43.—44. krig. Fialat könnyű (pkint 250 kg-ron terjedő súlyban) 44.—45. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kg-ron felüli súlyban) 41.—42. krig. — Közép (pkint 220—280 krig. súlyban) 42.—43. krig. — Könnyű (pkint 220 krig. terjedő súlyban) 44.—44.5 krig. Szerbiai: Nehéz (páronkint 250 kg-ron felüli súlyban) 42.5—43.5 krig. Közép (páronkint 220—260 kilogramm súlyban) 42.5—43.5 krig. — Könnyű (páronkint 220 krig. terjedő súlyban) 42.5—43.5 krig. Sertésleltetés szám 1895. május hó 10-én volt készlet 152,813 darab. 1895. május hó 12-én felhajtott: 1435 darab. 1895. május 12-én elszállított: 4246 drb. 1895. május 13-án maradt készletben 150,002 drb. — A hízottsertés üzletirányzata: Lányha.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsden.

Budapest, 1895. május 14.

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₁₀₀	122.75
Magyar koronajárdék 4 ¹ / ₂	99.25
Magyar arany 4 ¹ / ₁₀₀	126.—
Magyar ezüst 4 ¹ / ₁₀₀	103.75
Magyar keleti vasut 1878.	125.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	98.50
Magyar italmegváltási kötvény	101.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.25
Magyar nyereséj-sorsjegy kölcsön	—
Tiszasszabályozási és szegedi kölcsön	150.—

Oszták papírjárdék	101.15
Oszták járdék ezüst	101.25
Oszták járdék arany	123.50
Koronajárdék	101.50
1860-iki államsorsjegyek	154.—
Oszták-magyar bankrészvény	1075.—
Magyar hitelbank részvény	459.75
Oszták hitelbank részvény	400.—
Oszták-magyar állam asut	427.76
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.67
Weitzer János gép- és waggongyár részvény	293.—
Német birodalmi márka	59.70
London	122.15
Páris	48.45

Hivatalos árfolyamok

a bécsi áru- és értéktőzsden.

— Aradi ipar- és népbank pénzváltó-üzlet tudósítása. —

Bécs, 1895. május 14.

Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₁₀₀	99.15
Magyar hitelrészvény	459.—
Oszták hitelrészvény	400.50
Anglóbanc részvény	178.—
Laenderbank részvény	281.40
Bécsi bankgyesületi részvény	165.25
Déli vasut részvény	102.37
Oszták északnyugati vasut részvény	427.25
Oszták északnyugati (Elbevolgyi) részvény	398.25
Budapesti villamos városi vasut részvény	—
Salgó-tarjáni részvény	—
Rimamurányi részvény	274.50
Brassói kőszénbánya részvény	—
Dunagőzhajózási részvény	574.—
Lloyd-társulat részvény	570.—

Szeszüzlet.

— Május 14. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban avóra szesz 58.—, kicsinyben 58.50 hordó nélkül per 100 liter ¹/₂ beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, május 14. d. a. 5 óra.

F	a	j	Irányat	100 kg. ár	
				frttól	frtig
Buza	bánási	uj		7.40	7.65
Buza	tiszavidéki			7.45	7.80
Buza	pestvidéki			7.40	7.65
Buza	fejérmegyei			7.40	7.65
Buza	bácskai			7.50	7.75
Rozs	uj, I-ső	rendű		6.35	6.40
Rozs	uj, II-od	rendű		6.30	6.35
Arpa	takarmány			6.40	6.60
Arpa	égetni való			6.65	6.90
Arpa	sőrfőzdei			7.10	8.10
Zab				6.85	7.10
Tengeri	bánási			6.85	6.90
Tengeri	másnomű			6.80	6.85
Káposzta-repose	bánási			—	—
Köles				6.20	6.80
Buza	márc.-ápr.			7.4	7.48
Buza	szept.-okt.			7.48	7.48
Buza	máj.-jun.			—	—
Rozs	szept.-okt.			6.69	6.71
Tengeri	máj.-jun.			6.78	6.78
Tengeri	jul.-aug.			6.85	6.87
Tengeri	októberre			—	—
Zab	márc.-ápr.			—	—
Zab	szept.-okt.			6.29	6.31
Káposzta-repose	aug.-szept. 1894.			11.50	11.60

IDEGENEK NÉVSORA.

— Május 14. —

Három Király szálloda: Pandovits Döme lelkész, Szentés, Klein Jakab kereskedő, Nagyváradi. Czifra András lovász, Mácsa.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

NYILTTÉR.*

Nyilvános köszönet.

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, kik felejtethetlen leányunk

Veturiának,

ugy a családi háznát, mint a templomban végbement gyászszertartásánál oly igen nagy számban megjelentek, igaz részvétőknek fényes tanujelét adták, mi által fájdalomukat elviselhetőbbé tenni kegyeskedtek.

Arad, 1895. május 14.

A gyászoló Ancs-család.

Szállító kerestetik.

A „Brassói bánya és kohó részvénytársaság“

keres vidékre

egy a magyar- és német-nyelvben jártas szállítót.

Pályázók kéretnek ajánlataikat eddigi alkalmaztatásukról szóló bizonyítvány másolatokkal és a fizetési igény megjelölésével, legkésőbb

f. évi május hó végeig benyújtani

a „Brassói bánya és kohó részvénytársaság“

központi igazgatóságához

Budapest, (Andrássy-ut 23. sz.)

Vaskereskedő segédek, kik a román nyelben jártasak, előnyben részesülnek.

373.

A bekövetkező zöldségtáji idő tartama alatt
mónesi szőlőnkben minden nap
frissen vágott hajtások

kaphatók a

legnemesebb fajokból.

Radna, 1895. május 11.

378

Csukay Sándor.

304/1895. gazd. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a törvényhatósági utakra szükséges kilométer kövek előállítására, szállítása és az azzal kapcsolatos összes munkáknak teljesítése iránt folyó évi május hó 27-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: 540 ft.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10 %-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnán az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1895. évi május hó 12-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay
aljegyző.

M. k. államvasutak üzletvezetőség Debreczenben.

9667/1895. III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Nyiregyháza állomásán 1895. évi szeptember hó 30-án a vasuti vendéglő bérlete lejár; ugyan azon időponttól számítandó három évi időtartamra ezen vendéglő bérletére ezenel zárt ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 50 kros bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak Nyiregyháza állomásán levő vendéglői üzlet bérletére” felirattal ellátott, nemkülönb a kellő okmányokkal felszerelt, boritékba zárt és lepecsételt ajánlatok 1895. évi július hó 30-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége titkári hivatalához posta útján, tértil vevénnyel nyújtandók be; ugyanazon időpontig bánatpénz fejében pedig 200 az az kétszáz o. é. forint készpénzben küldendő be, függetlenül az ajánlattól a debreczeni üzletvezetőség gyűjtőpénztárába posta útján jelen pályázati hirdetmény számára való hivatkozással.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség III. forgalmi és keresk. osztályában Hungária kávéház épület, II. em. 12. ajtó, a hivatalos órák tartama alatt (d. e. 8-12. és d. u. 2-4 óráig) megtekinthetők; miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezendő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége fentartja magának azon jogot, hogy a pályázók közül tekintet nélkül a felajánlott bérletösszeg nagyságára szabadon választhasson.

Debreczen, 1895. április 3.

Az üzletvezetőség.

Főnyeremény
500.000
márka.

Sorsolási értesítő.

A nyereményekért az állam kezkeskedik.

Részvételre meghívás Hamburg állam jóállása mellett megindult

nagy sorsjátékokra,
melyeken

II millió 348.795 márka

a bizonyos nyeremény.

Ezen előnyös sorsjáték nyereményei, dacára hogy a tervezet szerint csak **115,000** darab sorsjegy van kibocsájtva, a következők:

A főnyeremény 500,000 Márka

Nyeremény	300,000 m.	21 nyerem.	4 10,000 m.
1 nyerem.	200,000	56	4 5000
1	100,000	106	4 3000
1	75,000	231	4 2000
1	70,000	812	4 1000
1	65,000	1415	4 400
1	60,000	20	4 300
1	55,000	132	4 200, 150
2	50,000	39755	4 156
1	40,000	8290	4 134, 100, 98
3	20,000	6848	4 69, 42, 20

Összesen 57.700 nyeremény és a rövidebb hónapokban részben lesz biztos a húzás.

A főnyeremény 1-ső osztályba **50.000** márkából, a 2-ik osztályban **55.000** márkára emelkedik, a 3-ikban **60.000**, a 4-ikben **65.000**, az 5-ikben **70.000**, a 6-ikban **75.000**, a 7-ikben **200.000**, az első nyeremenynyel **300.000**, és végül **500.000** márka emelkedik.

Az első nyereményhúzásra, mely hivatalosan lesz tudatva.

az egész eredeti sorsjegy csak **3.50** ft. a fél **1.75** ft. a negyed **0.90** ft-ba kerül.

A résztvevők mindnyájan kapnak tőlem az első húzás után azonnal egy hivatalos, húzási lajstromot minden felhívás nélkül.

Előlegesen ingyen a sorsjáték tervezetét az állami hozzájárulásával, világosan kitüntetve a befektetés és a nyeremény elosztását az osztályokra vonatkozólag.

A kifizetése és küldetése a nyeremény összegeknek általam eszközöltetik a legszigorubb ellenőrzés mellett.

Megrendeléseket postautalványon vagy utánvétellel kérem eszközölni.

Ajánlatokkal tessék fordulni a fél sorsjegyeket vevőknek azonnal, a legalább is

f. évi május 22-éig.

tisztelettel

Heckscher József

319 Bank- és váltó-üzlete HAMBURG.

M. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Miskolcz.

10193/II. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Kassa állomásán a felvételi épület kibővítésének, illetőleg a felvételi épület Abos felőli végén egy toldalék épület hozzá építésének és a belső beosztás némi átalakításának biztosítására ezennel nyilvános verseny tárgyalás hirdettetik. A tervek az ajánlati költség-számítás, a szerződési és ajánlati minta ugyszintén a pályázati feltételek, a miskolczi üzletvezetőség pályafentartási és építési osztályában, Szemere-utca 29. sz. I. emelet, valamint Kassán a kassai osztálymérnökségnél Barkóczy-tér 5. szám alatt, első emeleten a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A munkára teendő ajánlatok 1895. évi május hó 25-ig déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség általános osztályánál nyújtandók be.

Az ajánlat 50 kros, a hozzá tartozó mellékletek pedig ivenkint 15 kros bélyeggel ellátva lepecsételve és a boritékon a következő felirattal ellátva nyújtandó be:

„Ajánlat Kassa állomáson építendő toldalék épületre.”

Az ajánlatok benyújtását megelőző napon azaz 1895. évi május hó 24-én déli 12 óráig 600 ft., azaz hatszáz o. é. forint bánatpénz teendő le a miskolczi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál, készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban.

Az értékpapírok a budapesti tőzsdén legutóbb jegyzett árfolyam 90%-val számítva fogadtatnak el, de soha névértéken felül.

Csak ideje korán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Távíratilag tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A beérkező ajánlatok el, vagy el nem fogadása iránt a miskolczi üzletvezetőség feantartja magának a szabad döntési jogot.

Miskolcz, 1895. május hó 4-én.

Az üzletvezetőség.

ÉRTESÍTÉS.

„Báró Hirsch Mór“

jótekonysági és önszegélyző egyesület

működését **Arad sz. kir. város területére is kiterjeszteni** szándékozván, e körülményt oly értesítéssel van szerencsénk Arad t. polgárainak b. tudomására hozni, miszerint egyesületünk képviselőjében

Stein Zsigmond úr

a felvételre jelentkező feleknek a megkívántató felvilágosításokra nézve készséggel áll rendelkezésére.

Egyesületünk, méltóan fényes nevéhez, a jótekonyság gyakorlását, a szenvedők istápolását, az özvegyek és árvák gyámolítását ismervén el kizárólagos feladatánál, aránylag rendkívül csekély kötelezettségek mellett tagjait oly jogok élvezetében részesíti, melyek szolgáltatására más rokonzélu egyesületek nem képesek.

A „Báró Hirsch Mór“ jótekonysági és önszegélyző egyesület törzstagjait, valamint ezek családját betegség esetén az egyesület költségén gondos orvosi kezelésben, gyógyszerek díjmentes kiszolgáltatásában és ezenfelül a beteg törzstagot hetipénzsegélyben részesíti, továbbá a törzstag elhalálása esetén hátramaradt családjának az alapszabályokban foglalt feltételek mellett

az A. osztályban 1200 frt, a B. osztályban 600 frt és a C. osztályban 300 frt segélyösszeget fizet.

Tagul felvétetik minden feddhetlen jellemű egyén — állás-, vallás- és nemre való különbség nélkül —

az A. osztályba	40 éves korig	havi	2 frt 50 kr.
a B. „	45 „ „ „	1 „ 70 „
a C. „	50 „ „ „	1 „ 30 „

tagsági járulék mellett. Ezen járuléknak az A) osztályban 3-szorosig, a B) osztályban 6-szorosig és a C) osztályban 12-szeresig terjedhető fokozás mellett az elhalálási segélyösszeg is ugyanily mértékben fokozódik.

**Tagok felvétetnek: STEIN ZSIGMOND úrnál,
Fábián-utca II. sz. alatt.**

Budapesten, a központi irodában VI., Teréz-körut 3. sz. a. naponta délelőtt 9—12 óráig d. u. 3—6 óráig.

Végül megjegyezzük, hogy aradi fiókunk működésének, valamint a tagsági jogok és kötelezettségeknek kezdetéről az érdekelt tagok körlevél útján lesznek értesítve.

Budapesten, 1895. márczius havában

„Báró Hirsch Mór“
jótekonysági és önszegélyző-egyesület.